

KOME I KAKO SE ŽALITI NA POSTUPANJE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA/CA

Kratak vodič za građanke i građane

Izdavač: Centar za demokratiju i ljudska prava - CEDEM (www.cedem.me)

Za izdavača: Milena Bešić

Dizajn: BRAIN, Podgorica

Tiraž: 300

Brošura je izrađena u okviru projekta „Policija u službi građana/ki“, podržanom od strane Ambasade Savezne Republike Njemačke u Crnoj Gori. Sadržaj brošure ne odražava zvanična mišljenja i stavove donatora.

KOME I KAKO SE ŽALITI NA POSTUPANJE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA/CA

Kratak vodič za građanke i građane

Decembar 2023

KO KONTROLIŠE RAD POLICIJE?

Državno tužilaštvo vrši poslove gonjenja učinilaca krivičnih djela, među kojima se mogu naći i policijski službenici/ce, za koja se goni po službenoj dužnosti i prekršaja.

Kontrola i nadzor rada Policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom, kao i od strane Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore kad vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika/ca.

Građani/ke se mogu žaliti kako na postupanje-činjenje policijskih službenika/ca, tako i na propuštanje policijskih službenika/ca da preduzmu neku mjeru ili radnju, a što je za posledicu imalo kršenje nekog prava.

Svi opisani mehanizmi zaštite odnosno obraćanja povodom postupanja policijskih službenika/ca su besplatni.

KOME SE GRAĐANI/KE MOGU OBRA- TITI U SLUČAJU KRŠENJA PRAVA OD STRANE POLICIJE?

Ako smatrate da su policijski službenici/ce svojim činjenjem ili nečinjenjem povrijedili neko Vaše pravo, možete se obratiti Državnom tužilaštvu, Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada Policije, Savjetu za građansku kontrolu rada policije i Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Svaki građanin/ka treba da prijavi krivično djelo ukoliko ima saznanja da je ono izvršeno. Svaki građanin/ka ima obavezu da prijavi krivično djelo ukoliko je ono učinjeno na štetu maloljetne osobe.

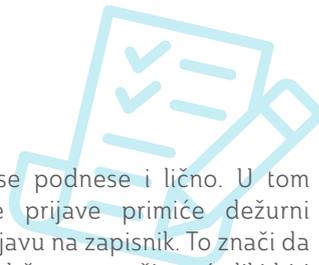
1. KAKO SE PODNOSI PRIJAVA DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU?¹

Odgovor na pitanje kako se podnosi krivična prijava veoma je jednostavan i glasi – na način na koji je osobi koja podnosi krivičnu prijavu najprihvatljiviji.

Krivična prijava može da se otkuca i na adresu tužilaštva pošalje mejlom, faksom ili poštom. Može da bude potpisana i da sadrži kontakt podatke, ali i ne mora. Krivična prijava može da bude i anonimna. Krivična prijava može da se napiše i rukom i da se preda državnom tužilaštvu ili nekom drugom državnom organu. Ukoliko se krivična prijava podnosi nekom drugom državnom organu, taj organ će krivičnu prijavu primiti i proslijediti je nadležnom državnom tužilaštvu, koje jedino može da donese konačnu odluku o ishodu krivične prijave.

Važno je navesti što više podataka o događaju koji se prijavljuje, kao što su vrijeme, mjesto, opis samog događaja, jer upravo na osnovu tih informacija državni tužilac odlučuje da li je krivična prijava osnovana ili nije.

¹ Materijal za tačku 1 (kako se podnosi prijava) preuzet iz informativne brošure Vrhovnog državnog tužilaštva, koja je u elektronskoj formi dostupna na: https://www.tuzilastvo.me/static/vrdt/doc/O3_CoE_Sta_je_krivicna_prijava_i_kako_se_ona_podnosi_A4_final.pdf

Krivična prijava može da se podnese i lično. U tom slučaju podnosioca krivične prijave primiće dežurni državni tužilac/teljka i uzeti izjavu na zapisnik. To znači da će svi podaci koji se saopšte državnom tužiocu/teljki biti zapisani. Podnosilac krivične prijave, nakon što bude gotov, ima pravo da pročita zapisnik, a nakon što se saglasi sa zapisanim tekstom, dokument se i potpisuje.

Konačna odluka u predmetu formiranom na osnovu krivične prijave donosi se nakon utvrđenih svih neophodnih činjenica i provjere podataka koji su navedeni u krivičnoj prijavi. Podnosilac/teljka krivične prijave biće pisanim putem obaviješten/a o ishodu krivične prijave, kao i o svojim pravima u daljem toku postupka. U slučaju da je krivična prijava anonimna, takva mogućnost ne postoji, jer ne postoje kontakt podaci podnosioca/teljke krivične prijave, ali to ne znači da se neće ispitivati navodi iz anonimne krivične prijave, već će se u tom slučaju postupati kao da je podnijeta od strane građanina/ke koji se identifikovao.

Adrese i kontakti državnih tužilaštava su dostupni na internet stranici državnog tužilaštva: <https://www.tuzilastvo.me/drtz>

1.1. U KOJEM ROKU SE POSTUPA PO PRIJAVI I SA KOJIM MOGUĆIM ISHODIMA?

Zakonikom o krivičnom postupku propisuje da je rukovodilac/teljka državnog tužilaštva ili državni tužilac/teljka kome je predmet dodijeljen u rad dužan da donese odluku, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prijema predmeta.

U skraćenom postupku odluka o krivičnoj prijavi se mora donijeti najkasnije u roku od mjesec dana.

Rukovodilac/teljka državnog tužilaštva može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka najduže mjesec dana od rukovodioca/teljke neposredno višeg državnog tužilaštva, a državni tužilac/teljka kojem je predmet dodijeljen u rad može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka od rukovodioca državnog tužilaštva najduže mjesec dana.

1.1.1. DRŽAVNI TUŽILAC/TELJKA PREDUZIMA GONJENJE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Državni tužilac/teljka, kako smo naveli, vrši poslove gonjenja učinilaca/teljki krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti i prekršaja. Ovo u slučaju, da nakon provjere navoda iz prijave utvrdi da postoje elementi bića krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti.

1.1.2. DRŽAVNI TUŽILAC/TELJKA ODBACUJE KRIVIČNU PRIJAVU

Državni tužilac/teljka će obrazloženim rješenjem odbaciti prijavu ako iz same prijave proističe da prijavljeno djelo nije krivično djelo, ili nije krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju gonjenje.

O odbacivanju krivične prijave obavijestiće se podnosilac krivične prijave, oštećeni, kao i lice protiv koga je podnijeta krivična prijava, ako ono to zahtijeva.

1.1.4. KOJA SU PRAVA OŠTEĆENOG/E U SITUACIJAMA KADA DRŽAVNI TUŽILAC/ TELJKA ODBACI KRIVIČNU PRIJAVU ILI OBUSTAVI ISTRAGU?²

O pravu da preuzme gonjenje oštećenog/e obavještava nadležni državni tužilac/teljka pisanim putem, dostavljanjem odluke o odbacivanju krivične prijave. Na ovaj način oštećeni/a dobija mogućnost da sam/a, u svojstvu ovlašćenog tužioca, pokuša da dokaže postojanje krivične odgovornosti okrivljenog/e, odnosno da omogući dalje odvijanje postupka.

Oštećeni/a je osoba, odnosno lice, čije je lično ili imovinsko pravo ugroženo ili povrijeđeno krivičnim djelom.

Postoji još jedna situacija u kojoj oštećeni/a može da preuzme krivično gonjenje - kada je državni tužilac/teljka nakon završene istrage odlučio da obustavi istragu. Tada državni tužilac/teljka, na osnovu razloga koji su zakonom propisani, naredbom obustavlja istragu.

² Materijal za tačku 1.1.4. Koja su prava oštećenog u situacijama kada državni tužilac odbaci krivičnu prijavu ili obustavi istragu preuzet iz informativne brošure Vrhovnog državnog tužilaštva, koja je u elektronskoj formi dostupna na: [https://www.tuzilastvo.me/static/vrdt/doc/CoE_Osteceni_kao_tuzilac_A4_\(3\).pdf](https://www.tuzilastvo.me/static/vrdt/doc/CoE_Osteceni_kao_tuzilac_A4_(3).pdf).

Državni tužilac/teljka je u tom slučaju dužan/a da u roku od 8 dana, dostavi naredbu o obustavi istrage oštećenom/j sa uputstvom da u roku od 30 dana, od kada mu/joj je naredba dostavljena, može da preuzme krivično gonjenje podizanjem neposredne optužnice.

Oštećeni/a kao tužilac/teljka ima ista prava koja ima državni tužilac/teljka, osim ovlašćenja koja pripadaju državnom tužiocu/teljki kao državnom organu.

2. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU KONTROLU RADA POLICIJE

Unutrašnju kontrolu Policije vrši posebna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada Policije.

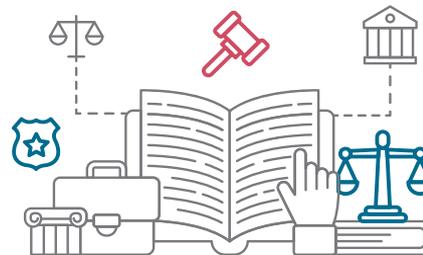
Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije vrši poslove koji se odnose na kontrolu zakonitosti vršenja policijskih poslova, a naročito u pogledu poštovanja i zaštite ljudskih prava prilikom izvršavanja policijskih zadataka i primjene policijskih ovlašćenja.

Odjeljenje sprovodi i postupke provjere po pritužbama građana/ki i pravnih lica koje su podnijete Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije ili Ministarstvu unutrašnjih poslova na rad, postupanje ili ponašanje policijskih službenika/ca prilikom vršenja policijskih poslova, primjene policijskih ovlašćenja ili na ponašanje i postupanje policijskih službenika/ca van dužnosti.

Nakon sprovedenog postupka predlaže mjere za otklanjanje uzroka protivpravnih i neprofesionalnih postupanja i ponašanja policijskih službenika/ca.

2.1. KO I KAKO MOŽE PODNIJETI PRITUŽBU?³

Pritužbu mogu podnijeti fizičko, odnosno pravno lice, kad smatra da je policijski službenik/ca u vršenju policijskih poslova povrijedio/la neko pravo ili mu/joj nanio/jela štetu. Pritužba se može podnijeti usmeno, u pisanom ili elektronskom obliku.

Adresa: Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova - Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 22, 81000 Podgorica, Crna Gora

Telefon: 020/247-588

E-mail: unutrasnjakontrola@mup.gov.me

³ Za više detalja vidjeti Pravilnik o bližem načinu postupanja po pritužbama na rad policijskog službenika (S. list CG, br 44/22).

2.2. ŠTA ODJELJENJE PREDUZIMA I SA KOJIM ISHODOM?

Ovlašćeni službenik/ca u vršenju poslova unutrašnje kontrole postupaju: po sopstvenoj inicijativi; na osnovu prikupljenih obavještenja i drugih saznanja; na osnovu predloga, pritužbi i predstavki fizičkih lica i policijskih službenika/ca; na osnovu predloga i zaključka nadležnog odbora Skupštine; na osnovu preporuka Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore i na osnovu analize ocjena i preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

U vršenju unutrašnje kontrole Policije, ovlašćeni službenik/ca preduzima potrebne radnje, utvrđuje činjenično stanje, prikuplja dokaze i o tome sačinjava pisani izvještaj.

Izvještaj sadrži i prijedlog za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, kao i prijedlog za pokretanje odgovarajućih postupaka radi utvrđivanja odgovornosti i dostavlja se ministru unutrašnjih poslova na dalje odlučivanje.

3. SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTOROLU RADA POLICIJE

Građansku kontrolu rada policije vrši Savjet za građansku kontrolu rada Policije. Savjet je tijelo koje ocjenjuje primjenu policijskih ovlaštenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda. Savjet čini pet članova od kojih po jednog imenuju: Advokatska komora Crne Gore, Ljekarska komora Crne Gore, Udruženje pravnika Crne Gore, Univerzitet Crne Gore i nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima.

3.1. KO I KAKO SE MOŽE OBRATITI SAVJETU?

Savjetu se mogu obraćati građani/ke i policijski službenici/ce. Savjet može postupati i po sopstvenoj inicijativi i po predstavkama drugih subjekata ukoliko se odnose na povredu ljudskih prava i sloboda u vršenju policijskih ovlaštenja.

Da bi predstavka bila uzeta u rad potrebno je da sadrži relevantnu dokumentaciju koja prati predmet, jasno ukazivanje na konkretnu povredu prava, izjave i saglasnost oštećenih, izjave svjedoka i kontakt podatke.

Savjet postupa po predstavkama koje se odnose na događaje koji su nastupili najkasnije šest mjeseci prije dana podnošenja predstavke.

Internet stranica Savjeta:

<http://www.kontrolapolicije.me/>.

Sjedište Savjeta u Skupštini Crne Gore: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 10, Podgorica

Tel: +382 20 404 507

Fax: +382 20 404 507

Email: support@kontrolapolicije.me

Neposredan prijem i razgovor sa građanima/kama: Moskovska 134, Podgorica

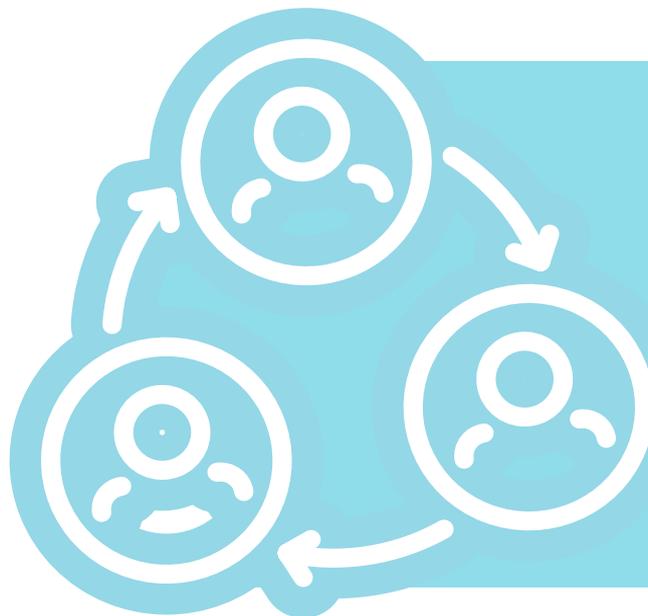
Tel: +382 20 262 942

3.2. ŠTA SAVJET PREDUZIMA I SA KOJIM ISHODOM?

Radi utvrđivanja činjeničnog stanja u postupku za ocjenu primjene policijskih ovlašćenja, neophodne informacije i druge podatke Savjet može pribaviti od drugih fizičkih i pravnih lica koja su u posjedu istih i koja mogu biti od važnosti za predmetni slučaj. Savjet pribavlja informacije i od državnih organa koji vode službene evidencije.

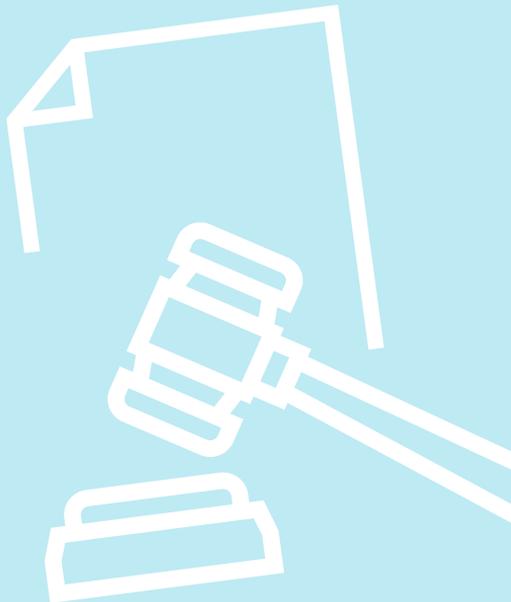
Savjet daje ocjene, preporuke i zaključke koji se dostavljaju Ministarstvu. Ministarstvo se stara o primjeni ocjena, preporuka i zaključaka Savjeta. Ministar je dužan da o preduzetim mjerama i radnjama, obavijesti Savjet bez odlaganja, a najkasnije u roku od 20 dana od dana prijema ocjene, preporuke ili zaključka.

Savjet može za slučaj da ocijeni da predložene mjere nisu odgovarajuće realizovane ili nijesu realizovane obavijestiti Skupštinu Crne Gore i javnost o neizvršenju preporuka Savjeta.

4. ZAŠTITNIK/CA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA – OMBUDSMAN/KA

Zaštitnik/ca ljudskih prava i sloboda vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika/ca.

4.1. KO I KAKO SE MOŽE OBRATITI ZAŠTITNIKU/CI?

Zaštitniku/ci se pritužbom može obratiti svako ko smatra da su mu aktom, radnjom ili nepostupanjem policijskog službenika/ca povrijeđena prava ili slobode zajemčena Ustavom, zakonom, ratifikovanim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava.

Usmena pritužba podnosi se na zapisnik koji sačinjava službenik/ca Zaštitnika/ca ili na obrascu Zaštitnika/ca uz stručnu pomoć službenika/ca.

Pritužba se podnosi i u pisanoj formi na obrascu Zaštitnika/ca ili u obliku podneska koji je razumljiv i sadrži potrebne podatke propisane zakonom, kao i usmeno na zapisnik. Pritužba se može podnijeti i elektronskim putem na internet stranici putem linka <https://www.ombudsman.co.me/index.php>.

Ako pritužbu podnosi pravno lice ili grupa pojedinaca/ki, potpisuje je lice ovlašćeno za zastupanje tog pravnog lica ili grupe pojedinaca/ki.

Pritužba se može podnijeti i preko poslanika/ce, kao i organizacija koja se bavi zaštitom ljudskih prava i sloboda. Ukoliko pritužbu podnosi drugo lice, potrebno je da priloži saglasnost, odnosno ovlašćenje lica u čije ime podnosi pritužbu, osim kada pritužbu podnosi lice ovlašćeno zakonom.

Osim postupanja po pritužbi Zaštitnik/ca ispituje povrede ljudskih prava i sloboda po sopstvenoj inicijativi, kad sazna da su aktom, radnjom ili nepostupanjem organa povrijeđena ljudska prava i slobode. Za postupanje po sopstvenoj inicijativi neophodna je saglasnost oštećenog/ne, osim ako se radi o povredi prava neodređenog broja lica.

Pritužba se podnosi u roku od šest mjeseci. od dana saznanja za učinjenu povredu ljudskih prava i sloboda, odnosno u roku od jedne godine od dana učinjene povrede.

Izuzetno, Zaštitnik/ca može postupati i po isteku roka iz stava 1 ovog člana, ako ocijeni da značaj slučaja to zahtijeva.

Adresa: Ul. Svetlane Kane Radević br.3,
81 000 Podgorica

Tel: +382 20 241 642,
+382 20 225 395,
+382 69 241 102

E-mail: ombudsman@t-com.me

Prijem stranaka: radnim danima od 11 do 14h.

4.2. ŠTA OMBUDSMAN/KA PREDUZIMA I SA KOJIM ISHODOM?

O podnijetoj pritužbi i njejoj sadržini Zaštitnik/ca obavještava starješinu/ku, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji se akt, radnju ili nepostupanje pritužba odnosi, radi izjašnjenja i određuje mu rok za dostavljanje izjašnjenja i potrebne dokumentacije, koji ne može biti kraći od osam dana. Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom dužan/na je da dostavi izjašnjenje i dokumentaciju, u roku koji mu Zaštitnik/ca odredi.

Ako izjašnjenje ne sadrži sve potrebne podatke ili nije dostavljena potrebna dokumentacija, starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom dužan/na je da na zahtjev Zaštitnika/ce dostavi dopunu izjašnjenja i potrebnu dokumentaciju.

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda. Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji rad se preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupi po preporuci u određenom roku, Zaštitnik/ca može upoznati neposredno viši organ, podnijeti poseban izvještaj ili obavijestiti javnost.

